

Nr 96.

Av friherre **Fleming**, med anledning av Kungl. Maj:ts förslag till hästutskrivningslag.

Den huvudsakliga skillnaden mellan det av Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget till s. k. hästutskrivningslag och det förslag, som av chefen för generalstaben avgivits år 1908 synes mig vara, att generalstabschefen för att kunna erhålla en tillförlitlig häststatistik grundat sitt förslag på periodiskt återkommande hästbesiktningar omfattande besiktning av *samtliga* hästar som kunna komma i fråga för uttagning, varemot Kungl. Maj:ts förslag inskränker besiktningen till endast de uttagna hästarna.

En annan olikhet är att generalstabschefen föreslagit ansvarsbestämmelser för hästägare, som försumma föreskriven inställelse av hästar eller fordon till besiktning eller mönstring, men sådana bestämmelser hava icke blivit av Kungl. Maj:t föreslagna.

Då generalstabschefens förslag synes mig vara ur militär synpunkt och särskilt med hänsyn till krigsberedskapen att föredraga, tillåter jag mig, med hänvisning i huvudsak till den för nämnda ståndpunkt av herr Hildebrand i motion i andra kammaren nr 246 anförda motiveringen, hemställa:

att riksdagen måtte, med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 182 med förslag till hästutskrivningslag, för sin del besluta följande ändrade lydelse i förslagets §§ 3—34 samt bestämmelsen om lagens ikraftträdande.

§ 3.

 Sådan fördelning -----
 sjätte -----

§ 4.

 Sådan fördelning -----
 sjätte -----

§ 5.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

§ 6.

1. För att erhålla tillförlitlig översikt över antalet krigsdugliga hästar i riket och för att genom förberedande uttagning av de uti § 3 nämnda hästarna säkerställa och påskynda inmönstringen av hästar vid krigsmaktens ställande på krigsfot skola i fred hästbesiktningar äga rum.

2. Hästbesiktning skall verkställas av en *hästbesiktningsnämnd* bestående av fyra ledamöter.

Av ledamöterna förordnas en av Konungen eller av den militära myndighet Konungen bestämmer.

Av de övriga ledamöterna skall inom kommun å landsbygd en utgöras av kommunalstämmans ordförande, som skall vara ordförande uti hästbesiktningsnämnden, med kommunalstämmans vice ordförande såsom suppleant, samt de två återstående jämte två suppleanter för dem väljas å kommunalstämma; dock att, där inom kommun å landsbygd flera hästbesiktningsnämnder skola finnas, kommunalstämmans ordförande skall, med dess vice ordförande såsom suppleant, vara ordförande i en av nämnderna och för den eller de övriga i stället väljas särskild ordförande jämte suppleant för denne. I stad skola för varje hästbesiktningsnämnd av stadsfullmäktige eller, där sådana icke finnas, å allmän rådstuga väljas tre ledamöter, varav en såsom ordförande, jämte lika många suppleanter, därav en för ordföranden.

Valen skola gälla för en tid av fyra år. Avgår ledamot under den för honom bestämda tjänstgöringstiden, anställs fyllnadsval, och bör den sålunda valde tjänstgöra under den tid, som för den avgångne återstått.

Av de valda ledamöterna skall minst en vara förtrogen med häst-uppfödning och lanthushållning.

Till ledamot må icke, utan vederbörande arméfördelningschefs tillstånd, väljas person, vilken innehar fast anställning vid krigsmakten, eller vilken innehaft dylik anställning och fortfarande är krigstjänstskyldig, eller vilken tillhör beväringen.

I fråga om valbarhet till denna nämnd, rätt att avsäga sig ledamotskap i densamma samt villkoren för nämndens beslutsmässighet gäller i övrigt uti tillämpliga delar, vad i förordningen om kommunalstyrelse på landet finnes för kommunalnämnd i enahanda avseende stadgat.

3. Hästbesiktning skall äga rum en gång för varje kommun under loppet av den tidsperiod, Konungen bestämmer.

Tid och plats för besiktningen bestämmas av Konungens befallningshavande efter den av Konungen eller militär myndighet förordnade ledamotens hörande.

Hästbesiktning bör icke äga rum under den tid av året, då det viktigaste skörde- eller skogsarbetet pågår inom orten, och platsen för densamma väljas med hänsyn till att samling må kunna ske med minsta möjliga omvägar.

Kallelse till hästbesiktning verkställs av Konungens befallningshavande genom kungörelse, som skall införas uti en eller flera av ortens tidningar samt uppläsas minst två gånger i kyrkorna och offentligen anslås inom kommunen.

4. Till hästbesiktning är hästägare förpliktad att inställa samtliga hästar, med undantag av:

a) de hästar, som hästägare enligt § 2 icke äro skyldiga att till krigsbruk avstå;

b) hästar, som vid en föregående besiktning inom kommunen förklarats krigsodugliga;

c) hästar, som det år besiktningen ägt rum icke uppnå eller uppnått fyra års ålder;

d) hingstar;

e) ston, som väntas föla under närmaste fyra veckorna eller hava fölat inom närmast föregående fjorton dagar;

f) hästar, som på grund av sjukdom icke kunna förflytta sig till besiktningplatsen, eller som på grund av fara för smittas spridande icke böra sammanföras med andra hästar;

g) hästar, som äro lejda för truppernas övningar och som äro i tjänstgöring vid trupperna, då besiktningen äger rum.

Av Konungen bestämmes, huruvida i andra än nu sagda fall befielse från att inställa häst till hästbesiktning må kunna medgivas.

§ 7.

1. Vid hästbesiktning skall hästbesiktningnämnden bland de hästar, som hästägare är förpliktad att inställa, uttaga dem, som enligt § 5 skola inställas å mönstringsställena vid krigsmaktens ställande på krigsfot; därvid bör nämnden tillse, att uttagningen, så vitt ske kan, jämnt fördelas.

2. De hästar, som uttagas, skola:

a) vara av kraftig kroppsbyggnad och mäta minst 1,38 meter bakom sadeln;

b) icke vara behäftade med fel, som förringa hästens användbarhet som drag- eller ridhäst;

c) hava en ålder av fyra till sexton år, därest hästen uttages såsom draghäst, och fem till tolv år, därest den uttages såsom ridhäst, dock att fullt inriden häst under fem eller över tolv år även må kunna godkännas.

Skulle hästbesiktningnämnd finna, att inom en kommun ej äro att tillgå hästar av ovan angivna storlek och beskaffenhet till det antal, som det åligger kommunen att tillhandahålla, må det föreskrivna antalet hästar för denna kommun fyllas med sådana av mindre storlek än 1,38 meters höjd bakom sadeln, därest de i andra avseenden äro av den beskaffenhet, att de enligt bestämmelserna i detta moment äro användbara och kunna godkännas.

3. Uppgift å de hästar, som uttagits samt å deras ägare skall upprättas av kommunens ledamöter i hästbesiktningnämnden. Uppgiften skall senast andra söndagen efter det hästbesiktningen ägt rum kungöras i kommunens kyrka eller kyrkor samt därefter anslås på landet i det rum, där kommunalstämma vanligen hålles, och i stad i stadsfullmäktiges sessionsrum eller det rum, där allmän rådstuga hålles.

4. Hästägare, som utan laga förfall underlåter att till hästbesiktning i rätt tid framföra häst, vilken skall till sådan inställas, straffas med böter från tio till femtio kronor för varje icke inställd häst och är dess-

utom underkastad äventyr, att sådan häst varder till hästbesiktning hämtad på ägarens bekostnad.

§ 8.

1. En gång under loppet av den tidsperiod, Konungen bestämmer, skall hästbesiktningsnämnd inom varje kommun i samband med hästbesiktning anställa besiktning även å anspanssfordon, som avses att inställas å mönstringsställena vid krigsmaktens ställande på krigsfot.

Den av Konungen eller av den militära myndighet, Konungen bestämmer, förordnade ledamoten i hästbesiktningsnämnden skall före besiktningen fastställa, huru många fordon, som av hästägarna skola till besiktningen inställas, varefter kommunens ledamöter i samma nämnd utse, vilka fordon hästägare skall till densamma inställa.

Vid besiktningen skall hästbesiktningsnämnden uttaga de fordon, som skola å mönstringsställena inställas. Finnes vid besiktningen ej tillräckligt antal krigsdugliga fordon tillstädes, åligger det kommunen att före besiktningens slut inställa felande antal dylika.

Uttagningen skall införas uti den i § 7 mom. 3 nämnda uppgiften.

2. Beträffande skyldighet att inställa fordon vid hästbesiktning samt böter och hämtningsäventyr för underlåtenhet härutinnan gälla i tillämpliga delar enahanda bestämmelser som ifråga om hästar.

(§§ 9—15 av Kungl. Maj:ts förslag utgå.)

§ 9.

(§ 16 i Kungl. Maj:ts förslag.)

Sedan — — — inställa hästar och anspanssfordon, som uttagits vid senaste besiktning enligt §§ 7 och 8 och som fortfarande — — — sexton år eller för vilken i § 6 mom. 4 f) och g) angivet skäl till befrielse från framställande till besiktning föreligger eller sto — — —.

§ 10.

Lika med § 17 i Kungl. Maj:ts förslag.

§ 11.

(§ 18 i Kungl. Maj:ts förslag.)

Riket indelas — — — i hästutskrivningsområden, vart — — — kommuner (del av kommun eller kommuner).

För varje sådant område — — — §§ 7 och 8 — — —.

§ 12.

(§ 19 i Kungl. Maj:ts förslag.)

Mönstringskommission — — — kommun, ordföranden i hästbesiktning snämnden för kommunen eller del därav och vid förfall för denne hans suppleant.

Inom — — — — ordförande.

Mönstringskommission — — — — befallningshavande.

§ 13.

(§ 20 i Kungl. Maj:ts förslag.)

Uppstår — — — — — — — — kasserade.

Tillika — — — — — — — — utgift.

Hästägare, som utan laga förfall underlåter att i rätt tid å mönstringsställe inställa honom tillhörande häst eller anspanssfordon, som vid senaste besiktning uttagits, straffas med böter från femtio till femhundra kronor för varje sålunda icke inställd häst eller fordon.

Inställes häst eller fordon med ofullständig utrustning, böte ägaren från tjugofem till etthundra kronor samt ersätte värdet av det, som brister.

§ 14.

1. Över hästägare, vilka utan anmält laga förfall underlåtit att till hästbesiktning och å mönstringsställe i rätt tid inställa häst eller anspanssfordon med tillbehör, vilka de enligt denna lag äro skyldiga att inställa, skola förteckningar länsvis uppgöras och till Konungens befallningshavande insändas; skolande å förteckningarna för varje hästägare angivas hans bostad, där denna är känd, samt, till ledning vid ansvars bestämmande, tillgängliga upplysningar rörande försummelsens beskaffenhet.

Uppgörande och insändande av dylika förteckningar åligger, beträffande hästbesiktning, hästbesiktning snämndens ordförande och, beträffande mönstring å mönstringsställe, den av Konungens befallningshavande till mönstringskommissionens biträde förordnade protokollsföraren; skolande i förra fallet nämnden och i senare fallet kommissionen, innan den åtskiljes, sagda förteckningar granska och underteckna.

2. Av de enligt mom. 1 inkommande förteckningar över hästägare skola särskilda utdrag, upptagande dem, vilka Konungens befallningshavande finner sig böra påföra böter enligt § 7, § 8 eller § 13, till

vederbörande kronofogdar och magistrater översändas, försedda med Konungens befallningshavandes resolution, att de i utdragen upptagna böter må hos hästägarna omedelbarligen uttagas, därest de icke däremot något invända, men att, därest de vilja för försummelsen styrka laga förfall eller eljest åberopa någon omständighet, som kan leda till deras frikännande från bötesansvar, i vilken händelse de äga undfå skriftlig del av resolutionen i vad dem rör, de skola inom 30 dagar därefter till vederbörande kronofogde eller magistrat ingiva de bevis, som till styrkande av deras mot böternas indrivande gjorda invändningar åberopas, vid påföljd för uraktlåtenhet därav, att böterna utan hinder av samma invändningar må i laga ordning uttagas. Inkommande bevis skola ofördröjligen insändas till Konungens befallningshavande, som, efter prövning av förekommande omständigheter, meddelar beslut i saken.

3. Åtnöjes hästägare icke med Konungens befallningshavandes beslut, varigenom böter blivit honom slutligen påförda, äger han att, inom trettio dagar efter erhållen del av beslutet, till Konungens befallningshavande ingiva sina till Konungen ställda underdåniga besvär, vilka därpå av Konungens befallningshavande jämte eget yttrande till lantförsvarsdepartementet insändas. Besvären må även till Konungens befallningshavande med posten insändas; och skall i sådant fall behörigen styrkas, att den klagande egenhändigt undertecknat besvärsskriften, eller att densamma på hans begäran eller med hans samtycke blivit uppsatt.

4. Böter enligt denna lag tillfalla den kommun, som den bötfälldes tillhör.

5. Saknas tillgång till gäldande av böter enligt denna lag, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

§§ 15—23.

Lika med resp. §§ 21—29 i Kungl. Maj:ts förslag.

§§ 24 och 25.

Lika med resp. §§ 30 och 31 i Kungl. Maj:ts förslag.

§ 26.

(§ 32 i Kungl. Maj:ts förslag.)

Hästar — — — — jämlikt §§ 10 och 19 — — — — —

§ 27.

(§ 33 i Kungl. Maj:ts förslag.)

De — — — — — jämlikt §§ 10 och 19 — — — — —

§ 28.

De närmare föreskrifter, som för verkställigheten av denna lag bliva erforderliga, meddelas av Konungen.

Denna lag skall tillämpas från och med den 1 december 1915, då följaktligen såväl lagen angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot den 24 maj 1895 med däri senare gjorda ändringar, som ock de av Konungen för sagda lags tillämpning meddelade närmare föreskrifter, så vitt de strida mot innehållet av denna lag, skola upphöra att gälla.

Övergångsstadgande.

Intill dess i § 6 mom. 1 föreskriven hästbesiktning inom kommunen ägt rum, skall i § 7 mom. 1 omförmäld uttagning av hästar och i § 8 mom. 1 omförmäld uttagning av anspanssfordon därstädes verkställas årligen i december månad av hästbesiktningsnämnden. I detta fall ingår ej uti sagda nämnd den ledamot, som enligt § 6 mom. 2 skall förordnas av Konungen eller den militära myndighet, Konungen bestämmer.

Stockholm den 8 maj 1915.

Herman Fleming.